

Laidiens: 29.12.2015., Nr. 253
Oficiālās publikācijas Nr.: 2015/253.5

Ministru kabineta noteikumi

Rīgā 2015. gada 15. decembrī (prot. Nr.

Grozījumi Ministru kabineta 2014. gada 11. februāra noteikumos Nr. 95 "Noteikumi par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām"

Izdoti saskaņā ar likuma "Par nodokļiem un nu
28.¹ panta cet

Izdarīt Ministru kabineta 2014. gada 11. februāra noteikumos Nr. 95 "Noteikumi par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām" (Latvijas Vēstnesis, 2014, 70., 257. nr.; 2015, 103. nr.) šādus grozījumus:

1. Izteikt 2. punktu šādā redakcijā:

"2. Ar nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektroniskajām ierīcēm un iekārtām – kases aparātiem, hibrīda kases aparātiem, kases sistēmām, specializētām ierīcēm un iekārtām – reģistrē samaksu, kas saņemta par darījumiem skaidrā naudā, ar maksājumu kartēm, viedkartēm vai citiem maksājuma apliecinājumiem (piemēram, dāvanu kartēm, čekiem, taloniem), izveidojot dokumentus elektroniskā formā un nodrošinot nodokļu un citu maksājumu aprēķināšanu un uzskaiti."

2. Izteikt II nodaļa nosaukumu šādā redakcijā:

"II. Kases aparātu, hibrīda kases aparātu un kases sistēmu obligātās tehniskās prasības".

3. Izteikt 4. punktu šādā redakcijā:

"4. Kases aparāts ir specializēta viengabala elektroniska ierīce ar tajā iebūvētu programmu, kas nodrošina nodokļu un citu maksājumu darījumu reģistrēšanu un reģistrēto darījumu kopsummas naudas izteiksmē saglabāšanu un uzkrāšanu tā energoneatkarīgajā atmiņā vai fiskālās atmiņas modulī, kā arī dokumentu un pārskatu izdrukāšanu. Pieeja šīm atmiņām ir tikai kases aparāta programmatūrai, kas ir aizsargāta pret izmaiņu veikšanu tajā. Kases aparāta reģistrētā programmatūra, ko iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā, reģistrējot to (modifikāciju), nav atjaunojama vai izmaināma, bet ir nomaināma pilnībā, ražotājam vai tā pilnvarotajam pārstāvim atverot kases aparāta konstrukciju un noņemot numurētās stingrās uzskaites plombas, kas saņemtas Valsts ieņēmumu dienestā (turpmāk – plomba)."

4. Papildināt noteikumus ar 4.¹, 4.², 4.³ un 4.⁴ punktu šādā redakcijā:

"4.¹ Kases aparāts ar elektronisko kontrollenti – šo noteikumu 4. punktā minētajai definīcijai atbilstošs kases aparāts ar elektronisko kontrollenti.

4.² Kases aparāts ar papīra kontrollenti – šo noteikumu 4. punktā minētajai definīcijai atbilstošs kases aparāts ar papīra kontrollenti.

4.³ Kases aparāts ar elektronisko kontrollenti un fiskālās atmiņas moduli – šo noteikumu 4. punktā minētajai definīcijai atbilstošs kases aparāts ar elektronisko kontrollenti un fiskālās atmiņas moduli, saslēdzams ar datoru.

4.⁴ Kases aparāts ar papīra kontrollenti un fiskālās atmiņas moduli – šo noteikumu 4. punktā minētajai definīcijai atbilstošs kases aparāts ar papīra kontrollenti un fiskālās atmiņas moduli, saslēdzams ar datoru."

5. Izteikt 5. punktu šādā redakcijā:

"5. Hibrīda kases aparāts ir specializēta datorsistēma, kas nodrošina nodokļu un citu maksājumu darījumu reģistrēšanu un apstrādi ar tajā iebūvētu programmatūru, saglabā un uzkrāj tos energoneatkarīgajā atmiņā, nodrošinot dokumentu un pārskatu izdrukāšanu un reģistrēto darījumu kopsummas naudas izteiksmē saglabāšanu hibrīda kases aparāta energoneatkarīgajā atmiņā un fiskālās atmiņas modulī."

6. Papildināt noteikumus ar 5.¹ punktu šādā redakcijā:

"5.¹ Hibrīda kases aparātam ir fiskālās atmiņas modulis un energoneatkarīgā atmiņa (*non-volatile memory*), kura saglabā tajā ierakstīto informāciju, nepievadot barošanas spriegumu (elektrība šādai atmiņai nepieciešama tikai ierakstīšanas, nolasīšanas vai dzēšanas laikā). Hibrīda kases aparātam ir vismaz *USB* (A tipa) vai *Firewire* 800/400, vai *RS232* pieslēgums."

7. Izteikt 6. punktu šādā redakcijā:

"6. Kases sistēma ir specializēta datorsistēma, kas nodrošina nodokļu un citu maksājumu darījumu reģistrēšanu un apstrādi ar tajā esošo programmatūru, nodrošinot dokumentu un pārskatu izdruku, kā arī reģistrētās darījumu kopsummas naudas izteiksmē saglabāšanu un uzkrāšanu tās energoneatkarīgajā atmiņā un fiskālās atmiņas modulī."

8. Papildināt noteikumus ar 6.¹, 6.² un 6.³ punktu šādā redakcijā:

"6.¹ Kases sistēmai ir fiskālās atmiņas modulis un energoneatkarīgā atmiņa, kā arī *USB* (A tipa) vai *Firewire* 800/400, vai *RS232* pieslēgvietas. Energoneatkarīgajā atmiņā saglabā informāciju ir nolasāma (ielādējama) ārējā datu nesējā, izmantojot *USB* (A tipa) vai *Firewire* 800/400, vai *RS232* pieslēgvietu.

6.² Integrēta informācijas sistēma ir patstāvīgi funkcionējoša informācijas sistēma, kurai ir savs datu nesējs un funkcionāli uzdevumi (tehnisku iemeslu dēļ no kases sistēmas sistēmas daļa nav integrēta informācijas sistēma):

6.² 1. secīgi pirms datu apstrādes (izmantošanas) kases aparātā ar fiskālās atmiņas moduli, hibrīda kases aparātā un kases sistēmā datus sagatavo citā ārējā sistēmā un iesūta to kases aparātā ar fiskālās atmiņas moduli, hibrīda kases aparātā un kases sistēmā;

6.² 2. kases aparāts ar fiskālās atmiņas moduli, hibrīda kases aparāts un kases sistēma darījumu apstrādes laikā datus nosūta citai informācijas sistēmai apstrādes vai informēšanas nolūkā;

6.² 3. secīgi pēc darījumu reģistrēšanas kases aparātā ar fiskālās atmiņas moduli, hibrīda kases aparātā un kases sistēmā datus nosūta uz citu informācijas sistēmu.

6.³ Integrētu informācijas sistēmu var apkalpot lietotājs. Integrētas informācijas sistēmas darbību apraksta atsevišķā dokumentācijā un reģistrē Valsts ieņēmumu dienestā pilnībā integrētas informācijas sistēmas integrācijas un lietošanas ar kases aparātu ar elektronisko kontrollenti un fiskālās atmiņas moduli, hibrīda kases aparātu un kases sistēmu.

9. Izteikt 7. punktu šādā redakcijā:

"7. Hibrīda kases aparātam un kases sistēmai veido rezerves kopijas (turpmāk – rezerves dati). Rezerves datus iekļauj tādu informācijas kopumu, lai no tiem un Valsts ieņēmumu dienestā iesniegtās reģistrētās programmatūras varētu atjaunot pilnībā darbspējīgu hibrīda kases aparātu vai kases sistēmu ar datiem, kuriem tika izveidota konkrētā rezerves kopija. Rezerves datus uzkrāto informāciju datu nesējā glabā pilnībā. Hibrīda kases aparāta un kases sistēmas reģistrētai programmai, kas atbilst šo noteikumu 12. punktam, rezerves datus neveido."

10. Papildināt noteikumus ar 7.¹, 7.² un 7.³ punktu šādā redakcijā:

"7.¹ Rezerves datus veido šādai informācijai:

7.¹ 1. uzkrātajai informācijai (elektroniskajai kontrollentei, kontroles datiem, datiem par notikumiem sistēmā – audita datnēs);

7.¹ 2. programmatūrai, kas atbilst šo noteikumu 12.² apakšpunktam;

7.¹ 3. datubāzu vai datu kopijām, kas atbilst šo noteikumu 12.² apakšpunktā minētajai programmatūrai, un reģistrētās programmas datubāzēm un parametru datnēm.

7.² Rezerves datus uzkrātajai informācijai veido ne retāk kā vienu reizi diennaktī pēc tam, kad sagatavots dienas (perioda) finanšu Z pārskats (turpmāk – Z pārskats). Rezerves datus neveido:

7.² 1. programmatūrai vai jaunai programmatūras versijai (ja tādu uzstāda), kas atbilst šo noteikumu 12.² apakšpunktam. Vienas nedēļas laikā pēc tās uzstādīšanas veido rezerves kopiju vienu reizi tā, lai no rezerves kopijas varētu atjaunot konkrēto programmu (un to attiecīgo versiju) darbspējīgu;

7.² 2. datubāzu vai datu kopijām, kas atbilst šo noteikumu 12.² apakšpunktā minētajai programmatūrai, un reģistrētās programmas datubāzēm un parametru datnēm atbilstošā lietotāja noteiktajai kārtībai, bet ne retāk kā reizi trīs mēnešos.

7.³ Rezerves datus glabā:

7.³ 1. trīs gadus;

7.³ 2. ārpus kases aparāta, hibrīda kases aparāta vai kases sistēmas Latvijas teritorijā izvietotajos energoneatkarīgajos datu nesējos, tai skaitā datu centru serveros (energoatkarīgos datu nesējos) Latvijas teritorijā."

11. Izteikt 8. punktu šādā redakcijā:

"8. Kases aparātā, hibrīda kases aparātā un kases sistēmā nedrīkst atrasties jebkāda cita – ar kases aparāta, hibrīda kases aparāta un kases sistēmas nodrošināšanu nesaistīta - datortehnikas aparatūra vai programmnodrošinājums, kuru funkcionalitāte nav aprakstīta kases aparāta, hibrīda kases aparāta vai kases sistēmas dokumentācijā."

12. Papildināt noteikumus ar 8.¹ punktu šādā redakcijā:

"8.¹ Hibrīda kases aparāts un kases sistēma nodrošina:

8.¹ 1. šajos noteikumos minētās informācijas veselumu (pilnīgas un nemainītas informācijas saglabāšanu), kā arī aizsardzību pret nesankcionētu pieeju;

8.¹ 2. lietotāja darbinieku autentifikāciju;

8.¹ 3. ka nav iespējama tīša vai nejauša jau reģistrētas informācijas grozīšana vai dzēšana;

8.¹ 4. darbinieku sadalī pa lomām un to piekļuves tiesībām kases sistēmā vai hibrīda kases aparātā, visām lomām nodrošinot auditācijas pierakstu veikšanu atsevišķā audita datnē, reģistrējot datus par notikumiem sistēmā (darbinieka vārdu, laiku, veikto darbību, kas saistīta ar jauna lietotāja "darbinieks", "administrators", "virtualizācijas administrators" "uzņēmuma administrators" izveidi vai izdzēšanu, tiesību piešķiršanu vai tiesību mainīšanu, kā arī objektu (programmu datņu un katalogu) tiesību izveidi vai maiņu):

8.¹ 4.1. loma "administrators" – kases sistēmas vai hibrīda kases aparāta apkalpojošā dienesta darbinieks ar pilnām tiesībām;

8.¹ 4.2. loma "virtualizācijas administrators" – virtualizācijas platformas (*hypervisor*) administrators – kases sistēmas vai hibrīda kases aparāta apkalpojošā dienesta darbinieks ar pilnām tiesībām, ja izmanto šo noteikumu 12.² punktā minēto virtualizāciju;

8.¹ 4.3. loma "uzņēmuma administrators" – lietotāja uzņēmuma administrators ar tiesībām veikt nodokļu likmes izmaiņas un pievienot jaunus lietotājus (operatorus) kases sistēmā vai hibrīda kases aparātā;

8.¹ 4.4. loma "darbinieks" – uzņēmuma darbinieks, kas ir kases sistēmas vai hibrīda kases aparāta operators;

8.¹ 5. darbinieka autorizāciju;

8.¹ 6. lomas "administrators", "virtualizācijas administrators", "uzņēmuma administrators" un "darbinieks" ar aizsargsistēmu – paroli ar vismaz astoņiem simboliem (tajā lieto mazos burtus, ciparus un speciālos simbolus), kas nepieļauj patvaļīgu (bez attiecīgas atļaujas vai izmantojot citai personai piešķirtas tiesības) iejaukšanos programmatūrā. Nodrošina citu identifikācijas veidu lomai "darbinieks", var izmantot magnētiskās kartes, viedkartes vai citus identifikācijas veidus."

13. Izteikt 9. un 10. punktu šādā redakcijā:

"9. Kases aparāta, hibrīda kases aparāta un kases sistēmas konstrukcija nodrošina uzstādītās reģistrētās programmatūras nolasišanu tās salīdzināšanai ar Valsts ieņēmumu dienestā iesniegto reģistrēto programmu (programmas versiju) un tās *Hash SHA-256* kontrolsummu.

10. Kases aparāta, hibrīda kases aparāta un kases sistēmas fiskālās atmiņas modulis atbilst šādām prasībām:

10.1. tas ir ievietots korpusā kā patstāvīgi funkcionējošs atmiņas modulis datu glabāšanai, kas ir izņemams no kases aparāta, hibrīda kases aparāta un kases sistēmas un aizsargots, ja tas ir bojāts vai pilns;

10.2. tajā ir energoneatkarīgs datu nesējs un aizsardzības risinājums, kā arī viens komunikācijas spraudnis. Modulis ir veidots viengabala konstrukcijā, bez iespējas izņemt atsevišķus vai jebkuru citu mikroshēmu vai komponenti un bez iespējas pieslēgties šo atsevišķo elementu kontaktiem;

10.3. tā datu aizsardzības risinājums sastāv no kontroles shēmas ar programmatūru, kuru tehniski vairs nav iespējams pārrakstīt vai apmainīt pret citu programmu;

10.4. tam ir iebūvēts unikāls nedzēšams, mehāniski un loģiski neizmaināms vismaz 48 bitu identifikācijas kods;

10.5. tā unikālais identifikators ir noturīgā veidā uzrakstīts uz fiskālās atmiņas moduļa;

10.6. ja fiskālās atmiņas datu nesējs ir pilns vai bojāts, fiskālās atmiņas moduļa aizsardzības risinājums nodod kases aparāta, hibrīda kases aparāta vai kases sistēmas program brīdinošu informāciju, ka ieraksts fiskālajā atmiņā nav izdevies vai ir bojāts tā saturs, vai nav iespējams veikt tālāku ierakstīšanu datu nesējā;

10.7. tā datu nesējā, kura ietilpība nodrošina datu uzkrāšanu ne mazāk kā par trim gadiem, glabājas tikai šo noteikumu 10.¹ 1., 10.¹ 2. un 10.¹ 3. apakšpunktā minētā informācija atbilstoši šo noteikumu 4. pielikumā norādītajam aprakstam;

10.8. tas konstruktīvi ir aizsargāts ar aizsardzības risinājumu pret tā satura dzēšanu vai pārrakstīšanu, izmantojot moduli esošo komunikācijas spraudni. Informācijas saglabā nolasīšanai piekļuve fiskālās atmiņas moduļim ir tikai no kases aparāta, hibrīda kases aparāta un kases sistēmas programmas;

10.9. tā datu nesēja visam saturam, kā arī aizsardzības risinājuma programmai un unikālajam identifikatoram jābūt nolasāmam (ielādējamam) ārējā datorā, izmantojot kases aparāta, hibrīda kases aparāta un kases sistēmas programmu un ārējās pieslēgvietas. Ja šādai darbībai ir nepieciešama papildu programmatūra, tad, reģistrējot kases aparātu, hibrīda kases aparātu un kases sistēmu, to iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā kopā ar lietošanas instrukciju. Risinājums, kas nodrošina iespēju nolasīt fiskālās atmiņas moduļa saturu, izmantojot kases aparāta, hibrīda kases aparāta un kases sistēmas pieslēgvietu, ir aizsargāts pret iespēju izdarīt ierakstus fiskālās atmiņas moduļī, izmantojot kases aparāta, hibrīda kases aparāta un kases sistēmas ārējo pieslēgvietu;

10.10. tajā ir iestrādāta kontrole, kura aizliedz veikt ierakstu tā datu nesējā ar datumu un laiku, kas ir mazāks par pēdējo datu nesējā saglabāto datumu un laiku, kā arī *Grand total* vērtību, kas ir mazāka par pēdējo datu nesējā saglabāto. Ja fiskālās atmiņas modulis ir saņēmis dokumenta datus, kura datums un laiks vai *Grand total* vērtība ir mazāki par pēdējo datu nesējā saglabāto datumu un laiku vai *Grand total* vērtību, tad kases aparāta, hibrīda kases aparāta, kases sistēmas reģistrētajai programmai tiek nodota brīdinoša informācija, ka ieraksts fiskālajā atmiņā nav izdevies un nav iespējams veikt tālāku ierakstīšanu datu nesējā."

14. Papildināt noteikumus ar 10.¹ un 10.² punktu šādā redakcijā:

"10.¹ Kases aparāta, hibrīda kases aparāta un kases sistēmas fiskālās atmiņas moduļī ieraksta:

10.¹ 1. pēc katra sagatavotā dokumenta – attiecīgā dokumenta numuru, datumu un laiku, dokumenta kontrolsummu (*SHA-1*), *Grand total*, dokumenta veidam "darījums" – datu kopsummu naudas izteiksmē;

10.¹ 2. pēc Z pārskata izdrukāšanas – Z pārskata numuru, izdrukāšanas datumu un laiku, pārskata periodā reģistrēto (pozitīvo) darījumu "čeks" kopsummu, atmaksāšanas kopsummu, anulēšanas kopsummu, uzturēšanas kopsummu naudas izteiksmē, piemērotās pievienotās vērtības nodokļa likmes, ar pievienotās vērtības nodokli apliekamās summas sadalītiem piemērotajām likmēm un atbilstošās nodokļu summas, par pārskata periodu aprēķināto kontrolantes kontrolsummu (*SHA-1*) un *Grand total*;

10.¹ 3. pirms kases aparāta lietošanas – lietotāja nosaukumu, reģistrācijas numuru vai personas kodu, kases aparāta, hibrīda kases aparāta vai kases sistēmas šasijas numuru, ieraksta datumu un laiku.

10.² Z pārskata perioda darījumu kopsummas aprēķinam kases aparāta, hibrīda kases aparāta un kases sistēmas reģistrētā programma izmanto fiskālajā atmiņā saglabāto informāciju par konkrētā pārskata perioda pozitīvajiem darījumiem, kas ir saglabāti fiskālās atmiņas moduļī."

15. Izteikt 11. un 12. punktu šādā redakcijā:

"11. Kases aparāta, hibrīda kases aparāta un kases sistēmas energoneatkarīgā atmiņa atbilst šādām prasībām:

11.1. tā atrodas kases aparātā, hibrīda kases aparātā vai kases sistēmā un ir aizsargāta pret nesankcionētu piekļuvi atbilstoši šo noteikumu 20.¹ punktam;

11.2. ja noticis elektroenerģijas piegādes pārtraukums vai traucējumi elektroenerģijas piegādē, programmatūra energoneatkarīgajā atmiņā saglabā nepieciešamo informāciju par elektroenerģijas piegādes atjaunošanas datu par visiem reģistrētajiem darījumiem būtu vienots veselums, bez informācijas iztrūkumiem un pārrāvumiem;

11.3. ja energoneatkarīgās atmiņas datu nesējs ir pilns, programmatūra bloķē iekārtas darbības, kas saistītas ar dokumentu un pārskatu sagatavošanu un to informācijas ierakstīšanu energoneatkarīgajā atmiņā;

11.4. kontroles datu, auditācijas pierakstu un elektroniskās kontrolantes uzkrāto informāciju glabā atsevišķi energoneatkarīgajā atmiņā (datu uzglabāšanai var izmantot datu saspiešanas metodi, nodrošinot, ka ir iespējams atgūt oriģinālos datus), nodrošinot, ka lietotājam ir liegta maiņas un dzēšanas tiesības uzkrātās informācijas apgabalā. Mērķa informācijas apgabala administrēšanas tiesības ir tikai apkalpojošam dienestam, bet piekļuves tiesības – tikai šo noteikumu 12. punktā minētajai reģistrētajai programmai, tā nodrošinot reģistrēto darījumu datu loģisko aizsardzību (datu vai informācijas resursu aizsardzību, kuru īsteno ar programmatūras līdzekļiem, identificējot informācijas sistēmas lietotāju, pārbaudot viņa pilnvaru atbilstību attiecīgajām darbībām informācijas sistēmā un pasargājot informāciju no tišas vai nejaušas maiņas vai dzēšanas);

11.5. tā nodrošina datu uzkrāšanu ne mazāk kā par trim gadiem.

12. Hibrīda kases aparāta un kases sistēmas reģistrētā programma atbilst šādām prasībām:

12.1. tā ir modulāra, no tās atsevišķā moduļī ir izdalīta *Hash* kontrolsummas aprēķināšana ar iespēju to aizstāt ar citu moduļi, kas īsteno citu kontrolsummas aprēķina algoritmu;

12.2. tā nodrošina dokumenta un pārskata informācijas saglabāšanu elektroniskajā kontrolantē un fiskālās atmiņas moduļī (kases sistēmā – arī kontroles datnē) pēc katras sagatavotās dokumentu vai pārskatu izveides energoneatkarīgajā atmiņā. Hibrīda kases aparāts kontroles datni veido pēc Valsts ieņēmumu dienesta pieprasījuma (par pēdējiem gadiem) vai vienu reizi dienā;

12.3. tā bloķē hibrīda kases aparāta un kases sistēmas darbības, kas saistītas ar informācijas ierakstu energoneatkarīgajā atmiņā, ja atvienota kases čeku drukas iekārta vai tā (programmai) nav iespējama piekļuve energoneatkarīgajai atmiņai;

12.4. tā nodrošina vismaz šādas funkcijas:

12.4.1. veic *Hash* kontrolsummas aprēķinu dokumentu izdrukām un pārskatiem;

12.4.2. veido kontroles datu datnes un veic to ierakstīšanu energoneatkarīgajā atmiņā;

12.4.3. veido elektronisko kontrollenti un nodrošina tās ierakstīšanu energoneatkarīgajā atmiņā;

12.4.4. nodrošina visu dokumentu izdruku un pārskatu nosūtīšanu uz drukas iekārtu pēc tam, kad attiecīgajās datnēs energoneatkarīgajā atmiņā ir izdarīti ieraksti par šo dokumentu;

12.4.5. veic darījumu nodokļu aprēķina kontroli atbilstoši parametros iestatītajiem nodokļiem;

12.4.6. nodrošina hibrīda kases aparāta un kases sistēmas brīdinājumus un darbības bloķēšanu šajos noteikumos paredzētajos gadījumos."

16. Papildināt noteikumus ar 12.¹, 12.² un 12.³ punktu šādā redakcijā:

"12.¹ Kases aparāta ar fiskālās atmiņas moduli, hibrīda kases aparāta un kases sistēmas reģistrētā programma papildus šo noteikumu 12. punktā minētajam atbilst šādām prasībām:

12.¹ 1. tā veic fiskālās atmiņas moduli saglabājamo datu kontroli (pārbaudi), pieļaujot tikai pieaugošas *Grand total* vērtības saglabāšanu un tikai pieaugoša datuma un laika saglabāšanu, veicot ierakstu fiskālajā atmiņā;

12.¹ 2. tā brīdina darbinieku, ja fiskālās atmiņas moduļa datu nesējā ir palikusi brīva vieta 3000 vai mazāk ierakstiem;

12.¹ 3. tā veic *Hash* kontrolsummas aprēķinu pārskata perioda kontrollentei;

12.¹ 4. tā automātiski bloķē kases aparāta, hibrīda kases aparāta un kases sistēmas darbu, ja atslēgta energoneatkarīgā atmiņa vai fiskālās atmiņas modulis vai konstatēta programmas vai atmiņas kļūda, kas neļauj vai traucē izpildīt šajos noteikumos minēto.

12.² Hibrīda kases aparāta un kases sistēmas papildu programmas:

12.² 1. ir šo noteikumu 12.4. apakšpunktā neminētas funkcijas, kas nav ietvertas reģistrētajā programmā (pārdošanas vadība, pārskatu sagatavošana un citas), un ar kases operētājsistēmas tieši nesaistītas funkcijas, kas lietotājam ir nepieciešamas pārdošanas procesa veikšanai (grāmatvedības programma un noliktavas uzskaites programma). Arī operētājsistēma palīgprogrammām var būt izdalītas atsevišķas papildu programmas;

12.² 2. sakrīt ar konkrētā modeļa vai modifikācijas aprakstā iesniegtajām programmām. Papildu programmas, tai skaitā šo programmu datus un datubāzes, kas atrodas hibrīda aparātā vai kases sistēmā, ietver obligāti veidojamās rezerves kopijās, izņemot operētājsistēmu un tās palīgprogrammas.

12.³ Kases sistēmā un hibrīda kases aparātā apkalpojošais dienests var izveidot virtuālo mašīnu un nodot lietotāja rīcībā tādā virtualizācijas platformā, kas pēc uzbūves arhitektūrā nepieļauj iespēju virtuālajai mašīnai komunicēt ar fiziskajiem komunikācijas portiem un tiem fiziski pieslēgto šo noteikumu 16. punktā minēto aprīkojumu. Ja risinājumā ir paredzēta datu apmaiņa starp pamatmašīnu un virtuālo mašīnu, par šāda savienojuma risinājumu ir atbildīgs apkalpojošais dienests. Šāda savienojuma aprakstu ietver kases sistēmas vai hibrīda kases aparāta dokumentācijā, un tā funkcionalitāte atbilst šo noteikumu prasībām."

17. Izteikt 13. punktu šādā redakcijā:

"13. Apkalpojošais dienests, uzstādot jaunu kases aparātu, hibrīda kases aparātu vai kases sistēmu vai arī nomainot jau uzstādītu reģistrēto programmu, veic *SHA-256* kontrolsummas aprēķinus atbilstoši "Secure Hash Standard (SHS) (FIPS PUB 180-4)" standartam kases aparāta, hibrīda kases aparāta vai kases sistēmas programmai, kura atbilst datiem un parametriem."

18. Papildināt noteikumus ar 13.¹ un 13.² punktu šādā redakcijā:

"13.¹ Kases aparāta, hibrīda kases aparāta vai kases sistēmas reģistrētā programma ir veidota tā, lai programma nemainītos visā tās darbības laikā. Uzkrātie dati un programmas mainīgie parametri glabājas atsevišķi no programmas.

13.² Kases aparāta, hibrīda kases aparāta vai kases sistēmas reģistrētās programmas parametri nedrīkst glabāties ārpus attiecīgā kases aparāta, hibrīda kases aparāta vai kases sistēmas."

19. Izteikt 14. punkta ievaddaļu šādā redakcijā:

"14. Kases aparāta energoneatkarīgā atmiņa atbilst šādām prasībām:"

20. Svītrot 14.1. un 14.2. apakšpunktu.

21. Izteikt 14.3. apakšpunktu šādā redakcijā:

"14.3. tās darbību nodrošina no autonoma enerģijas avota, to nedzēš, ja ir pārtraukta elektroenerģijas piegāde no elektrotīkla, un tā saglabā ierakstīto informāciju vismaz 60 diennaktis;"

22. Izteikt 15. punktu šādā redakcijā:

"15. Kases aparātam ir šāds aprīkojums:

15.1. kasiera operatora displejs un pircēja displejs (pārvietojamie, kā arī pašapkalpošanās kases aparāti var būt aprīkoti ar vienu displeju) – preču un pakalpojumu cenu, saņemto samaksas un citas informācijas norādīšanai. Pircēja displeju novieto tā, lai pircējs varētu redzēt displejā norādīto informāciju;

15.2. drukas ierīce ar papīra lenti – dokumentu un pārskatu drukāšanai. Ierīce ir integrēta vai pievienota kādai no kases aparāta ārējām pieslēgvietām, izņemot datortīkla pieslēgvietu;

15.3. drukas ierīce – kontrollentes drukāšanai (var izmantot šo noteikumu 15.2. apakšpunktā minēto drukas ierīci). Tā ietver papīra kontrollenti un tās uztīšanas mehānismu vai uztvērējmehānismu vai elektronisko kontrollenti;

15.4. ievadierīce (klaviatūra vai skārienjutīgs displejs);

15.5. naudas kaste. Ja kases aparāta konstrukcijā nav paredzēta naudas kaste, minētā aparāta lietošanas vietā ierīko atsevišķu naudas kasti, bet, ja norēķinus veic tikai bezskaidras naudas kase, naudas kaste nav nepieciešama;

15.6. papildu ārējās ierīces – preču skeneris, svāri, drukas ierīce, magnētisko vai viedkaršu nolasītājs, papildu pircēja displejs un bezskaidras naudas norēķinu terminālis –, kas pievienojamas kases aparātam un kuru funkcionalitāte ir aprakstīta kases aparāta dokumentācijā."

23. Papildināt noteikumus ar 15.¹ punktu šādā redakcijā:

"15.¹ Kases aparāta aprīkojums, kas norādīts šo noteikumu 15.1., 15.3. un 15.4. apakšpunktā, atrodas vienā korpusā ar tā vadības bloku (procesoru un visu elektronisko ierīču kopumu)."

24. Izteikt 16. punktu šādā redakcijā:

"16. Hibrīda kases aparātam un kases sistēmai ir šāds aprīkojums:

16.1. kasiera operatora displejs un pircēja displejs – preču un pakalpojumu cenu, saņemtās samaksas un citas informācijas norādīšanai. Pircēja displeju novieto tā, lai pircējs redzēt displejā norādīto informāciju. Pārvietojamie, kā arī pašapkalpošanās hibrīda kases aparāti un kases sistēmas var būt aprīkoti ar vienu displeju;

16.2. elektroniskā kontrollente (papildus var izmantot papīra kontrollenti);

16.3. drukas ierīce ar papīra lenti – dokumentu un pārskatu drukāšanai. Ierīce ir integrēta vai pievienota kādai no hibrīda kases aparāta vai kases sistēmas ārējām pieslēgvietām izņemot datortikla pieslēgumu;

16.4. ievadierīce (klaviatūra vai skārienjutīgs displejs);

16.5. naudas kaste. Ja hibrīda kases aparāta vai kases sistēmas konstrukcijā nav paredzēta naudas kaste, minēto ierīču lietošanas vietā ierīko atsevišķu naudas kasti, bet, ja no veic tikai bezskaidrā naudā, naudas kaste nav nepieciešama;

16.6. papildu ārējās ievadizvades ierīces, kas ir pievienotas hibrīda kases aparātam vai kases sistēmai un kuru funkcionalitāte ir aprakstīta ierīces dokumentācijā;

16.7. ierīces vai perifērijas ierīces, kas nodrošina, lai tiktu pabeigta darījuma reģistrēšana un darījums tiktu saglabāts energoneatkarīgajā atmiņā, ja nav nodrošināta elektroenerģijas piegāde vai ir traucējumi elektroenerģijas piegādē (ja šādu funkcionalitāti nenodrošina kases sistēmas vai hibrīda kases aparāta konstrukcija);

16.8. drošības risinājums, kas nepieļauj operētājsistēmas ieslēgšanu no cita avota, atšķirīga no apkalpojošā dienesta iestatītā, – hibrīda kases aparāta vai kases sistēmas energoneatkarīgās atmiņas gan pēc ieslēgšanas, gan pārstartēšanas, kā arī visā tā darbības laikā."

25. Izteikt 18. punktu šādā redakcijā:

"18. Kases aparāts, hibrīda kases aparāts un kases sistēma ir pieslēdzami elektrotīklam. Pārvietojamie kases aparāti, hibrīda kases aparāti un kases sistēmas var darboties no autonoma enerģijas avota."

26. Aizstāt 19. punktā vārdus "kases aparāta un hibrīda kases aparāta" ar vārdiem "kases aparāta, hibrīda kases aparāta un kases sistēmas".

27. Izteikt 20. punktu šādā redakcijā:

"20. Plombas ir uzliktas tā, lai nebūtu iespējams nesankcionēti piekļūt šādām kases aparāta, hibrīda kases aparāta un kases sistēmas komponentēm:

20.1. procesoram un visām elektroniskajām sastāvdaļām, kas darbojas ar reģistrēto programmu;

20.2. operatīvajai atmiņai;

20.3. pulkstenim;

20.4. programmas atmiņai;

20.5. ārējiem spraudņiem, ar kuriem var piekļūt operatīvajai (*RAM – Random access memory*) atmiņai, energoneatkarīgajai atmiņai un citām ierīcēm, apejot programmatūru."

28. Papildināt noteikumus ar 20.¹ un 20.² punktu šādā redakcijā:

"20.¹ Plomba ir uzliemēta uz fiskālās atmiņas moduļa.

20.² Energoneatkarīgajai atmiņai uzliek plombu, ja tai nav izgatavotāja piešķirta energoneatkarīgās atmiņas identifikācijas (seriālā) numura."

29. Izteikt 21. punktu šādā redakcijā:

"21. Kases aparāta, hibrīda kases aparāta un kases sistēmas programma un konstrukcija nodrošina:

21.1. šādu dokumentu izdrukāšanu un pārskatu veidu sagatavošanu valsts valodā: "inicializācija" – reģistrētās programmas startēšana, "darījums" – pārdošana, uzpirkšana un atmaksāšana, "nauda" – ielikšana, inkasācija, izmaksa un maiņas nauda, "kontroles finanšu pārskats" (turpmāk – X pārskats), "Z pārskats", "nefiskālais dokuments" – dažādu informatīvu dokumentu sagatavošana. Cita veida dokumentu izdrukāšanu un pārskatus veidot ir aizliegts;

21.2. lai jebkura dokumenta izdruka vai pārskats, ko ir paredzēts izveidot vai izdrukāt, atbilst kādam no šo noteikumu 21.1. apakšpunktā minētajiem dokumentu izdrukā vai p veidiem;

21.3. lai vārds "čeks" vai tā kombinācija ar citiem vārdiem, simboliem vai burtiem netiktu attēlots vai norādīts dokumentu izdrukā veidos "inicializācija", "nauda" un "nefiskālais dokuments";

21.4. saimnieciskajai darbībai atbilstošu pievienotās vērtības nodokļa un citu nodokļu likmju klasifikatoru administrēšanu;

21.5. kases čeku, atmaksas čeku, anulēšanas čeku, uzpirkšanas čeku – "darījums" veida dokumentu – drukāšanu, kas apliecina darījuma reģistrēšanu kases aparātā, hibrīda kases aparātā vai kases sistēmā;

21.6. ka nav iespējams sagatavot nefiskālo dokumentu "čeka kopija" vai cita veida nefiskālo dokumentu, kurā norādīta darījuma kopsumma naudas izteiksmē, sadalījums pa piemērotajām pievienotās vērtības nodokļa likmēm un atbilstošās nodokļu vērtības;

21.7. X pārskata un Z pārskata drukāšanu;

21.8. visu izdrukāto dokumentu, X pārskata un Z pārskata rekvizītu (izņemot šo noteikumu 22.1. un 23.1. apakšpunktā minētos rekvizītus) vienlaicīgu un precīzu atveidi kases aparāta, hibrīda kases aparāta un kases sistēmas elektroniskajā kontrollentē vai kases aparāta papīra kontrollentē, izņemot gadījumus, kad uz dokumenta drukā vienu reizi lietojamu kodu vai paroli. Ja uz dokumenta drukā vienu reizi lietojamu kodu vai paroli un aprēķina *Hash* kontrolsummu, katru koda zīmi var aizstāt ar viena veida simbolu secību, un šā gadījumā *Hash* kontrolsummas aprēķinā iekļauj koda aizstāto (aizklāto) informāciju;

21.9. visu izdrukāto dokumentu, X pārskata un Z pārskata rekvizītu vienlaicīgu un precīzu atveidi kontrollentē;

21.10. dokumentu izdruku un pārskatu izdrukāšanu tehniski noturīgā veidā, lai tajos norādītā informācija nezustu visā to glabāšanas laikā;

21.11. hibrīda kases aparātam – kontroles datu, elektroniskās kontrollentes un auditācijas pierakstu datu ierakstīšanu datu nesējā pēc Valsts ieņēmumu dienesta pieprasījuma;

21.12. kases sistēmai – kontroles datu, auditācijas pierakstu un elektroniskās kontrollentes datu ierakstīšanu datu nesējā pēc Valsts ieņēmumu dienesta pieprasījuma;

21.13. kases aparāta, hibrīda kases aparāta un kases sistēmas programmas inicializācijas un izslēgšanas datuma (GGGG-MM-DD (pirmie četri cipari norāda gadu, nākamie divi mēneši, pēdējie divi – dienu)) un laika (hh:mm:ss (kases aparātam ar elektronisko kontrollenti sekundes var nenorādīt) (pirmie divi cipari norāda stundas, nākamie divi – min